

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan sredi, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za ljubljane s pošiljanjem na dom za vsa leta 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravlništva telefon št. 35.

Višji in nižji?

Še nikdar se ni upala klerikalna nizkotnost, obrekljivost in podlost s tako enižno brezstidnostjo na dan, kakor v sedanjem volilnem boju. Vsa moralna propadlost in izprijenost te duhovske stranke se zrcali v sredstvih, s katerimi se vojskuje sosebno zoper župana Hribarja. Tekom nekaterih tednov so ti okajeni poštenjaki, ki službujejo pri ljubljanskem škofu kot policijski kondotieri, nagromadili na župana Hribarja toliko infamnosti, da kaj takega svet še ni videl.

Pri stranki, ki nima poštenih namenov, je pač naravno, da se bojuje tudi z nepoštenimi sredstvi. V vsem volilnem boju, ki traja vendar že nekaj tednov, ni bilo slišati iz klerikalnih ust ne ene poštene besede. Z lažmi in obrekovanji hoče zadušiti svoje nasprotnike in namizje demagogstvo, ki naj razdraži najslabše človeške instinkte, ji je poglavitno orodje.

Ta sveta katoliška cerkev, ki ima samo na Kranjskem ogromne milijone premoženja, pa ni da se še nikomur ne vinarja, niti najrevnejšim svojim lastnim služabnikom, je naenkrat našla v družabnem ustroju, ki ga Slovenci nismo naredili in ga tudi prenearedili ne bomo, velikansko krivico. „Višji“ in „nižji“ — to je tisti „šlager“, s katerim hočejo klerikalci mase v svoje zanke ujeti. Razlika v zaslužkih je tisto orožje, ki naj klerikalcem pridobi volilce. To je zadnje sredstvo, ki se ga poslužuje kaka stranka.

Kar svet stoji, je bilo vedno tako — in tako bo najbrž vsaj še nekaj stoletij — da imajo ljudje različne zaslužke, da se različno delo tudi različno plačuje. Vsako delo ima za celoto le gotovo vrednost in se po tej vrednosti tudi plačuje. Kdor kanale snazi, je lahko vse časti vreden mož, pa vendar ne bo nikdar toliko zaslužil, kakor, recimo,

kak strojevodja; štacunski hlapec nikdar toliko, kakor knjigovodja, in pisarniški uradnik nikdar toliko, kakor uradnik-jurist. To je ležeče v naravi dotičnega dela. Kdor se je več učil in več zna, ta tudi več zasluži. V praktičnem življenju stoji na tem stališču tudi klerikalci in celo socialni demokrati. To se vidi, kamor le pogledamo. Pri klerikalcih so „višji“ ravno tako po primeri svojih poslov bolje plačani kot „nižji“, kakor pri socialnih demokratih. To kaže vsako klerikalno ali socialnodemokratsko podjetje in nikomur od teh še v sanjah ne pride na misel, da bi se to dalo predrugačiti.

Pri zaslužkih se ne sme soditi po tem, če kdo več zasluži ali manj, ampak zato, če si svoj zaslužek pridobi s poštenim delom ali ne. Ljudje nismo razdeljeni na višje in nižje, marveč na trote in na čebele, na ljudi, ki delajo, in na ljudi, ki ničesar ne delajo.

Razložek med višjimi in nižjimi, ki ga „Slovenec“ dela, je v praktičnem življenju že davno izginil. Dandanes je vse polno slučajev, da zasluži delavec več, kakor kak uradnik. Prišlo je do tega, ker je poskočila vrednost dela, ki ga opravljajo nekateri kategorije delavcev. Uradnik, javni ali zasebni, se je vedno prišteval k slojem, ki stoji nad delavcem v družabnem oziru. Pa danes je na stotine uradnikov s precejšnjimi studijami, ki zaslužijo dosti manj, kakor na pr. vsak železniški strojevodja.

V življenju se gre samo za to, koliko važno in koristno je kako delo, koliko je pozitivno vredno, in po tem se odmerja plača. Ni razločka med višjimi in med nižjimi, nego razložek je med kakovostjo dela.

Pač pa je treba delati razložek med ljudmi, ki si z delom duševnim ali fizičnim, služijo kruh in med ljudmi, ki žanjejo, ne da bi kaj delali.

Človeška družba je že taka, da žive v njej poleg čebel, ki s svojim delom pridobivajo med, tudi trojke. Ljudje, ki si polnijo žep, ne da bi kaj delali, ali katerih delo ni nič vredno, so trojke človeške družbe. Če zasluži ljubljanski škof svojih stotisoč kron na leto, med tem ko njegovi organizisti in mežnarji orkavajo pomanjkanja — kam ga bomo šteli ali k trotom ali k čebelam. Ali vzmimo dr. Šusteršiča. V najboljšem slučaju, ko bi delal takorekoč noč in dan, bi mu nesla njegova advokatura 10000 kron na leto. Dr. Šusteršiča pa ni nikdar videti pri sodišču, njegova pisarna je majhna. Pred 15 leti je moral mož še cele ure begati po mestu, predno je dobil človeka, ki mu je posodil 5 gld., danes pa živi tako, da s 25000 kronami ne more izhajati in ima dve neobremenjeni graščini, vredni nad milijon. Ali si to dr. Šusteršič pridobiva s poštenim delom? Gotovo ne! Ljudska posojilnica, ustanovljena, da bi ljudstvu pomagala, ni sicer za ljudstvo še ničesar storila, toliko več pa za dr. Šusteršiča.

In tako bi si lahko kar po vrsti ogledali klerikalce in videli bi, kako se je med njimi razvilo trostvo. Pehajo se za mandate, da bi z njimi kaj zaslužili. Vsakemu je politika molzna krava. Vencajz si je ustanovil molžno kravo v obliki zavarovalnice, Šusteršič ima ljudsko posojilnico, drug ima sinekuro pri oderuškem Vzajemnem društvu, zopet drug kje drugje. Celo mali dr. Pegan ima pri Gospodarski zvezi že sinekurico.

Za naprednjake je politika gotova izguba, za klerikalce gotov dobiček.

Tudi najneznatnejši klerikalni agitatorček si pomore s politiko do denarja. Kregar flika monštrance — kar proda novega, je itak vse naročeno z Dunaja — in zasluži bi kot pasar komaj toliko, da bi mogel skromno preživljati svojo številno rodbino — če bi sploh delal. Kregar

pa se za svojo obrt malo briga. Posvetil se je politiki in — si sezidal hišo. Tudi Gostinčar je po različnih štacijah svojega življenja prišel do hiše. In istotako je s celo vrsto drugih. Sinekuristi — troji!

Naj torej klerikalci kar lepo molče o višjih in nižjih. Samo katoliška cerkev pozna še različkovanje med višjimi in nižjimi — glej Jegličeva pastirska pisma — drugi ljudje poznamo samo čebele in trote in s ponosom lahko rečemo: naprednjaki so čebele, troji človeške družbe na Kranjskem pa s sosami med klerikalci.

„Berač“ — „milijonar“.

To je „parola“ in „bojni klic“ na polju volilne agitacije po Ljubljani; med tema skrajnostima se vrši zdaj borba za poslanski mandat stolnega mesta kranjske dežele. Vojskovodja klerikalne armade, ki preiskuje srce in obisti proglašenu kandidatu napredne slovenske stranke, se je spravljal tudi nad njegov — žep, kjer mu preteva in izračunja „mastne“ dohodke, ki jih boja on uživa pri raznih zavodih in podjetjih širnega svojega delokroga. Med drugimi dohodki je navedel tudi dobiček, ki mu ga neki nese generalno zastopstvo banke „Slavijske“.

V tej zadevi smo prejeli iz uradništva imenovanega zavoda, in sicer iz peresa osivelega moža, ki službuje že trideseto leto pri imenovani banki, naslednje pojasnilo, ki ga priobčimo tu v polnem obsegu:

Ne da bil najet ali plačan za to, temveč ker mi to velevala vest in hvaležnost do vrlega, veledušnega in pravcoljubnega moža, prijel sem za pero ter napisal sledeče vrste.

Najprej moram konstatirati, da gospod Ivan Hribar kot ravnatelj generalnega zastopa vzajemnozavarovalne banke „Slavijske“ v Pragi ne dobiva nikakršne stalne, na-

prej določene plače, temveč kot generalni njen zastopnik ima svoj tukajšnji urad v lastni režiji na svojo odgovornost in riziko, za kar mu generalno ravnateljstvo po množini in visočini dociljenih zavarovalnin ali premij in to vsak mesec sproti določa in nakazuje primeren pavšal, iz katerega on izplačuje vse svoje uradnike, akviziterje, agente in zastopnike širom obsežnega njegovega področja, izvzemši knjigovodjo, kateri kot ravnateljski uradnik prejema svojo služnino od generalne direkcije.

Ko je g. Ivan Hribar l. 1876. prevzel vodstvo tukajšnjega generalnega zastopa banke „Slavijske“, vladale so v tem uradu žalostne, zmedene in vprav desolatne razmere, v katere ga je zavvedlo nemarno, zanikarno in brezvestno gospodarstvo njegovega prednika.

Pri takšnih razmerah je trebalo celega moža železne volje in energije ter neomajljive vztrajnosti, da je izvel zavozni voz prevzetega zavoda iz globokega občestnega jarka.

V prvi vrsti je novi zastopnik banke moral skrbeti za dobre, t. j. spretnke, marljive in zanesljive uradnike, ki so mu pomagali spraviti uradni stroj v tir normalnega in rednega poslovanja. In te svoje uradne pomočnike je nabiral najprej izmed svojih sošolcev, ki jih je potem popolnjeval s pridobljenimi močmi iz drugih sorodnih uradov. Potem je moral vodja generalnega zastopa zavarovalnice urediti zanemarjeno in zmedeno — knjigovodstvo, ki je duša vsakega denarnega zavoda. In to ni bilo baš lahko delo, kajti generalni tukajšnji zastop je imel troje različnih računov. Bil je „stari ljubljanski račun“, potem „tržaški račun“, t. j. iz dobe, ko je bil generalni zastop banke „Slavijske“ v Trstu, in naposled „novi ljubljanski račun“. Pri tem pa treba pomisliti, da je vsled bolezni takratnega knjigovodje — bilancija bila zaostala

LISTEK.

Dostojevski in Razkolnikov.

I.

Fedor Mihajlovič Dostojevski piše sam o sebi:

„Proletarec sem med literati; napisal nisem niti enega dela, ki ne bi bilo plačano naprej... Robota, h kateri me je sililo pomanjkanje denarja, me je dušila in mi škodovala. Ah, da sem imel sredstev in zagotovljeno bodočnost!“

Revščina, božjast, ki ga je trla, in trpljenje v sibirskem prognanstvu je dalo spisom Dostojevskega to, kar so, poleg absolutnega talenta.

Rodil se je v Moskvi dne 30. vinotoka starega sloga leta 1821. Oče njegov je bil ranocelnik v zavetišču za reveže, in tako se je zgodilo, da je imel že v najnežnejši mladosti pred očmi vso krutost siromaštva in nesreče.

Poslali so ga v šolo za vojaške inženirje, toda bolj od eksaktnih ved so mikali Fedor Mihajloviča Schiller, Homer, Racine, Corneille, Shakespeare

in njegova učiteljica — George Sand. „Presenetila me je vzvišena čistost teh obrazov, idealnost njihove skromne prikupljivosti in resnobno pridržani ton njenega pripovedovanja... S tem da je navdušeno pozdravila imena, kakor n. pr. George Sand, je Rusija plačala zgolj svoj dolg... Zato je (George Sand) vse žive dni oznanjala možnost, doseči ideal, ker je bila tudi sama sposobna, povzpeti se do njega...“ Tako se spominja Dostojevski tiste Sandovke, ki je zapisala na svoj štiti mnogopomembno devizo: „Le premier devoir d'un roman c'est d'être romanesque.“

Vsak pisatelj ima v mladosti avtorje, ki nekako izžigajo vso tisto bujno setev misli iz njegove duše. Nato pride praznosta in nato sejalec — življenje, ki napolni lačne brazde s tem, čemur je zares namenjen obstanek.

Ko je v starosti triindvajsetih let zapustil vojaško šolo, se je odpirala Dostojevskemu sijajna bodočnost; toda ostal je zvest umetnosti, ki ga je bila že zgodaj zamikala s svojimi strminami. Posvetil se ji je in objavil leta 1848. „Siromake“.

Bilo je maja meseca leta 1845., ko je zaključil rokopis, ne vedoč, kaj

naj z njim počne. Pisatelj Grigorevič mu je nasvetoval, naj ga nese Nekrasovu, s katerim sta imela skupno stanovanje; on da namerava ustanoviti nekako smotro in ga bo nemara sprejel. In res se je napotil Fedor Mihajlovič k Nekrasovu, ki je bil zelo ljuboziv in je obdržal rokopis, da ga pregleda. Že drugi dan, ko je bil Dostojevski še v postelji, sta potrkala Nekrasov in Grigorevič na njegova vrata: prišla sta mu bila čestitka na romanu, ki sta ga čitala z nepopisnim navdušenjem celo noč do zore. Nato je nesel Nekrasov rokopis k Belinskemu:

„Nov Gogolj se nam je rodil.“ „Gogolji rasto sedaj kakor gobe po dežju,“ je dejal veliki kritik; navzlic temu pa je obljubil čitati roman. Že na večer istega dne je ves razburjen velel Nekrasovu:

„Prej ko mogoče pripeljite pisatelja k meni!“

Mogočni vtisk, ki ga je napravil prijanski sprejem Belinskega na mladega začetnika, je zabeležen v njegovih zapiskih; toda kasneje se je Dostojevski izneveril svojemu sklepu, da hoče ostati Belinskemu zvest prijatelj.

Roman „Zosija“, ki je sledil „Si-

romakom“, ni imel sreče. Mnogo občudovalcev se je obrnilo od Dostojevskega, menečih, da so se varali nad njegovim talentom. Komaj pa je pisatelj popravil ta neuspeh z „Belimi nočmi“, je buknila takozvana afera Petraševskega, ki je pustila v njegovem življenju usodopolne posledice.

Petrograjska policija je dne 29. malega travna leta 1849. zajela trinajset mladih prekučuhov, zbranih pri tovarišu Petraševskem; med njimi se je nahajal tudi Fedor Mihajlovič.

Dočim je tekla preiskava, mu je bila na srečo dana možnost delati. Bratu Andreju, ki je bil tudi zaprt, a kmalu izpuščen, piše dne 18. malega srpana:

„... Našel sem si opravka in ne izgubljam časa. Izdelal sem načrte za tri novele in dva romana...“ Delo je edino, s čimer se more tešiti, ker pa ga ne more prekinjati z zabavo, se boji, da mu bo škodilo na že itak bolnih živcih; ponoči malo spi, če pa zatane oko, ga mučijo čudne sanje. Vrh tega boleha za krvotokom.

Čitam zelo malo: dvoje „Popotovanj v Sveto deželo“ in dela sv. Dimitrija Rostovskega.“

To res ni mnogo; in vendar je dovolj, da postavimo tukaj prvi mejnik kasnejšemu pisateljevemu pietizmu.

Preiskava se je vršila tajno; doglajala je, da je bil Dostojevski s tovariši vred član zarote, nevarne prestolu in državi. Ker zakon ni upošteval olajševalnih okoliščin, je bila obsodba ista, dasi niso bili vsi enako krivi. Dne 22. grudnia piše Dostojevski svojemu bratu:

„Danes, dne 21. grudnia, so nas peljali na Semenovski trg. Tam so nam prečitali smrtno obsodbo; zlo-mili so palice nad našimi glavami in nam oblekli mrtvaško uniformo — bele srajce. Nato so postavili h kolom tri izmed nas, ki so imeli biti prvi ustreljeni. Meni, ki sem bil šesti v drugi vrsti, je bilo istotako le še malo časa živeti... Hitro sem objel svoja soseda, Pleščjeva in Durova, in se poslovil od njiju na veke. Takrat pa zapoje boben; tiste, ki so bili že privezani h kolom, so pripeljali nazaj in nam povedali, da nam njegovo carsko veličanstvo daruje življenje. Šele sate-m se nam je prečitala prava obsodba... Edini Palme je popolnoma pomiloščen in se z isto stopnjo vrne k armadi.“

(Dlje prih.)

za šest desetletij, tako da je trebalo velikega napora in truda, da je knjigovodstvo postalo „à jour“.

Vrhu ogromnega posla z urejanjem pisarne pa je novi vodja takojnjega generalata moral misliti na vnanjo organizacijo, to je: na pridobivanje in nastavljanje ter poučevanje novih, zanesljivih in delavnih krajevnih zastopnikov, kakor tudi podjetnih in neutrudljivih akviziterjev in potovalnih agentov in uradnikov.

V to svrhu je gosp. Ivan Hribar prepotoval večkrat vse širno okraj svoje zastopstvenega področja, ki se razteza čez Kranjsko, Korosko, Spodnje Štajersko, Primorsko, Istro, Kvarnerske otoke in vso Dalmacijo tja doli do pod Črne gore. Razen tega je spadala takrat v področje ljubljanskega generalnega zastopa tudi še vsa Hrvatska, Slavonija in Srem tja doli do Belgrade.

In ko je uredil ves notranji pisarniški aparat ter preorganizoval vse vnanje delokrožje, se je lotil neumorni naš ravnatelj preustrojitve in reorganizacije podrejenega mu uradništva, katero je porazvrstil v razne činovne razrede, mu zvišal služnino, kateri je pozneje še pridodal petletnice (kvinkvenije) in naposled je uvedel za svoje uradnike še — pokojnino! Prvi umirovljenec je Vatroslav Holz, ki je po devetindvajsetletnem službovanju z novim letom 1907. šel v pokoj in sicer s pokojnino v meri prejšnje stalne plače in sledil mu bude menda v kratkem g. Fran Klemenc, kateremu so nedavno odrezali desno nogo visoko nad kolonom. Imenovani je bolan že pol leta in dobiva ves ta čas polno svojo služnino. — Kakor plačuje g. Ivan Hribar vse uradništvo (izvemši knjigovodjo) iz svojih dohodkov, takisto je prevzel tudi težko breme uradniških pokojnin na svoje rame!

Nepravilno je torej oponašanje dohodkov, ki jih ima naš ravnatelj g. Ivan Hribar, ne da bi obenem se tudi upoštevalo njegove ogromne stroške: ako mu ostane kakšen tisočak čistega dobička za ves trud in za vso skrb in odgovornost, ki jo nosi na utrjenih svojih ramah kot zastopnik in ravnatelj dotičnega zavoda že nad — trideset let, tega mu pač ne more v greh šteti niti najzadnejši njegov uslužbenec.

Naš ravnatelj pa skrbi tudi inace za ugodnost in ugled svojih uslužbencev, ki uživajo pod njegovim okriljem polno osebo in družabniško svobodo. Uvedel je uradne ure od 8. do 2. ure, da ostane uradnikom po službi popoldan prost v osebno porabo. Za potovalne uradnike je g. Hribar uvedel že pred štirinajstimi leti letne vozne listke za vse proge južne železnice v cislitvanski polovici države in to večinoma za II. razred, katere jim kupuje takisto iz svojega žepa, ne da bi zahteval od njih kakšnega povračila. Mislim, da se z enako ugodnostjo ne morejo

ponašati potovalni zastopniki drugih zavarovalnih zavodov — meni vsaj o tem ni nič znano.

Javna tajnost pa je naposled širila vse slovenske domovine, da se baš pod vodstvom g. Ivana Hribarja službojuči uradniki udeležujejo malodane vsake narodne slavnosti, bodisi kot sodaljuči pevci in gledališki igralci, ali pa kot pasivni zastopniki slovenskega zavoda.

Ko je l. 1894. slavila banka „Slavija“ petindvajsetletnico svojega poslovanja, povedal nas je g. Ivan Hribar petorico višjih uradnikov v slatko Prago, čemur se je čudilo vse stoglavo uradništvo generalnega ravnateljstva. O ti priliki nas je odvesal vsakršnih službenih dolžnosti za celih deset dni, razkazoval nam je vse znamenitosti starodavne stolnice češkega kraljestva ter nas pogoščal ves čas po knežje.

Takisto je končno znana tudi vedeljska radodarnost vprav slovenska gostoljubnost g. Ivana Hribarja do svojih uslužbenecov, ki jim je izkazuje kolikot vsako leto o svojem godu, kakor tudi o priliki kakšne važnejše svoje ali njihove službene obletnice, o kakršnih dogodkih ni mnogo slišati o drugih njemu enakih uradnih predstojnikih.

Cesarjev manifest.

Praga, 29. aprila. Namestnik Coudenhove je priobčil lastnoročno pismo, ki mu ga je poslal cesar pred odhodom iz Prage. V tem manifestu se cesar ganljivo zahvaljuje za izraze lojalne vdanosti obeh narodnosti, hvali v laskavih besedah moderni razvoj mesta Prage ter pravi: „Tak razvoj se ne more izvršiti brez medsebojnega drgnjenja, pri najboljši volji ni mogoče pri tem ohraniti sporazumljenja med obojema mojima narodoma. Toda sedaj mislim, da je prišla ura, ko si oba naroda, ojačena v svoji narodni moči, podata brez obotavljanja roke k spravi.“ — Nadalje: Smatral bi za vrhunec sreče, ako bi mogel biti deležen še veselja narodnega pomirjenja, ko sem občutil vse britkosti boja.“

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 29. aprila. Avstrijski ministri pridejo dne 2. maja v Budimpešto. Dne 3. maja se nadaljujejo nagodbena pogajanja, ki bodo trajala tri dni.

Izjava hrvatskih strank.

Zagreb, 29. aprila. Zaupniki napredne stranke so sprejeli resolucijo, v kateri pravijo, da smatra napredna stranka za dolžnost hrvatsko-srbske koalicije, izrabiti sedanje momente, da pribori v duhu reške resolucije veljavo zakonu in upravičenim zahtevam hrvatskega naroda. Zato mora koalicija čimprej formulirati konkretne zahteve ter odločno vztrajati, da se izpolnijo. Politika reških resolucij je izraz interesov Hrvatske in Ogrske, zato pa stranka želi, naj bi tudi na Ogrskem uvideli, da lastni interesi opozarjajo ogrsko politiko, da ugoti upravičenim hrvatskim zahtevam.

Obenem je večaj sborovala tudi stranka prava, ki je sprejela resolucijo, v kateri naglašajo, da vodilni politični krogi na Ogrskem še vedno ne upoštevajo, da je treba upoštevati princip s državo-pravnim razloženjem glede enakopravnosti; celo pogodba se še vedno razlaga in izvaja na škodo Hrvatske, zaradi tega mora stranka odločno zahtevati, da se nadalje spletke pristajev starega sistema preprečijo ter se izsilijo konkretne izjave odločujočih ogrskih faktorjev.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 29. aprila. Danes je zbornica razpravljala o naknadnem odobrenju skupnih izdatkov in o prekoračenju kredita. Posi. Hollo je izjavil v imenu neodvisne stranke, da stranka odobri to predlogo. S tem pa stranka še ni opustila svojega državnopravnega stališča. Zneske, ki jih določi delegacija, mora dovoliti državni zbor, brez takega sklepa ne sme vlada ničesar izplačati. Govornik je kritikoval dosedanj sistem ter zahteval, naj se delegacije odpravijo, ali pa vsaj strogo preosnujejo. — V podrobni debati je bil nato sprejet načrt s spremembo, da se je povsod postavilo za izraz „delegacija dovolila“ le „delegacija določila“.

Grško-rumunska sprava.

Bukarešta, 29. aprila. Pričela so se pogajanja za spravo med Grško in Rumunsko. Prvi korak za spravo je storila Grška, ki je obenem objavila Turčiji, da zabrani ustanavljanje vstajskih čet v Macedoniji in agresivno nastopanje grškega duhovništva.

17. ruske dume.

Petrograd, 29. aprila. Duma razpravlja o rekrutni predlogi. Vse stranke leve so sklenile, da odklonijo rekrutno predlogo, dasi zahteva 6000 vojakov manj kot lani. Opozicija razpolaga z 220 glasovi. Ako opozicija vztraja pri svojem sklepu ter se ji pridruži še poljski klub, imelo bi to usodne posledice za obstoj dume. Vendar je upati, da 44 poljskih poslancev glasuje za rekrute ter so v tajni seji naglašali, da so sicer proti ruski vladi, ne pa proti državi.

Roosevelt dosmrtni predsednik.

London, 29. aprila. V ameriških političnih krogih se je začela agitacija, naj bi se Roosevelt izvolil dosmrtno za predsednika ter bi tudi dobil pravico, imenovati svojega naslednika. V tozadevni okrožnici je rečeno: Večina ameriške demokracije je izgubila vero vase in v demokracijsko uredbo. Vse oči so obrnjene na Roosevelta kot rešitelja in vodnika usode Zedinjenih držav.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. aprila.

Častni občani jeseniški.

Kakor je znano, je v svoji seji dne 22. marca 1905 imenoval jeseniški občinski odbor 14 častnih občanov. Že pred sejo 9. marca je tvrdila Ma-

dile & Comp. priglasila svojo virilno članstvo; dne 15. marca 1905 pa g. Avgust Trappen. Ti dve oglašbi, ker niso bili izkazani postavni predpogoji, je v negativni smislu rešil župan. Pri prvi seji dne 22. marca 1905 pa so bili nato imenovani častni občani. Vložila je pritožbo kranjska industrijska družba, v prvi vrsti zatvegadelj, da imajo imenovane osebe nikakih zaslug za občino. V tem pogledu je pritožba pogorela, ker se je tudi sedaj upravno sodišče odbor sam odločevati o zaslugah oseb, katere imenuje častnim občanom. V tem oziru je izključena odločba višjih instanc, za kar govori tudi § 8. domovinskega zakona oziroma § 7. novele z dne 5. decembra 1896 državnega zakonika št. 222, po katerih je pri vsprejemih v občinsko zvezo vsaka pritožba nedopustna. „Zatvegadelj mora kakor pri sprejemih v občinsko zvezo tudi pri imenovanju častnih občanov vsak meritorični rekurz izključen biti.“ Ustreglo pa se je pritožbi radi tega, ker župan k seji 22. marca 1905 ni povabil „virilistov“ Madile & Comp. in Trappen. Dotični razlogi so pa tako slabotni, da kar odkritosrečno povemo, da bi jih pri tako bistroumni korporaciji, kakor je upravno sodišče, nikakor ne bi bili pričakovali. Take površnosti bi tako visoko sodišče ne bilo smelo zagrešiti! Pa poslušajmo najprej razloge! Ti slovejo: „Pravica posameznih, volilnoopravičenih občanov na podlagi § 17. občinskega volilnega reda, — pod pogoji, ki se tam navajajo — brez izvolitve vstopiti kot član v občinski odbor, velja ipso jure, ter se ni smela od strani občinskega predstojnika toliko časa iz pogoja puščati, dokler ni k nji najbližnji kompetentni organ, to je občinski odbor, svoje stališče zavzel. V predstoječem slučaju sta tvrdila Madile & Comp. in Avgust Trappen dne 9. oziroma dne 15. marca 1905 vstop v občinski odbor kot virilista pri županu v legalni obliki priglasila. Župan je bil pač upravičen, priglasila pozvati, da izkazeta postavne predpogoje, obenem pa je bil zavezan, pri prvi občinski seji, katere je sledila po prigrasitvi, to je dne 22. marca, izposlovati odločbo v tem vprašanju po poklicanem občinskem odboru. Ker pa tega ni storil, zakrivil je župan v istini nepostavnost, katere se je pri razsoji s pritožbo sproženega vprašanja o postavnosti v govoru stoječega sklepa tembolj morala upoštevati, ker je, ako se ozira na določila § 42. kranjskega občinskega reda, vsekako mogla vplivati na postavnost sprejetega sklepa.“ To so razlogi upravnega sodišča! Pritožbi se je zatvegadelj ustreglo, ker Madile in Trappen nista bila k seji pripozna, da je bil župan upravičen pozvati Madile in Trappen, da naj izkazeta postavne predpogoje svoje virilne pravice. Te upravičenosti se je župan tudi poslužil, a napravil je po mnenju upravnega sodišča veliko pregreho, da za sejo dne 22. marca 1905, nota bene za sejo, pri ka-

teri so se imenovali častni občani, ni postavil na dnevni red točke, sta li Madile in Trappen opravljena virilista, ali ne. No pa če bi se to bile tudi zgodilo, je gotovo, da župan Madile in Trappen k seji dne 22. marca 1905 ne bi bil mogel povabiti, ker se je šele pri tej seji imelo odločiti, sta li Madile in Trappen virilista, ali ne. Naj bi bila odločba občinskega odbora izpadla tako ali tako, za sejo dne 22. marca 1905 je veljala tista večina, katere je obstajala brez ozira na priglasi vira lista. In če se je pri ti seji moglo postavno rešiti vprašanje, sta li Madile in Trappen virilista ali ne, potem se je moglo vsako drugo vprašanje rešiti, potem se je moglo postavno veljavno tudi imenovanje častnih občanov izvršiti. Kdor noče zakona na glavo postaviti, mora to pripoznati! Sicer pa je tudi več kot dvomljivo, da je bil župan zavezan, spraviti priglasi v prvo občinsko sejo. Samo upravno sodišče pripozna, da je smel župan priglasi v pozvati, da izkazeta za svojo priglasi v postavne predpogoje. Župan je to storil, a pritožnika sta se proti temu pritožila ne na občinski odbor, nego na politično gosposko! Da je imel župan pri tem dolžnost, spraviti zadevo v občinski odbor, tega zakon nikjer ne zapoveduje. Argumentacija upravnega sodišča je temveč za lase privlečena, v nasprotju sama s seboj, in z ozira na to, da je pritožba industrijske družbe rodila se na političnem polju, čez vse mere nesrečna. Vsaka daljša beseda bi bila odveč, tembolj, ker bi jo državni pravdnik prejkotne skušal zadaviti!

— Reklamacije, ki so bile vložene zoper imenik za državnozbornsko volitev, so kaj raznovrstne. Poleg jako resnih in utemeljenih reklamacij, je tudi nekaj šaljev. Tako je nekdo reklamiral izbris ljubljanskega škofa Jegliča iz volilnega imenika, ter je svojo reklamacijo podpisal s trditvijo, da živi škof od milodarov. Tej reklamaciji se seveda ne bo ugodilo. Škof nanehta sicer vsako leto lepih tisočakov, ima pa tudi svojih 60.000 K drugih dohodkov. Smešna pri tem pa vendar resna je reklamacija, ki je bila podana proti neki kot Karol X. vpisani osebi. Reklamira se izbris tega Karola X., ker je ženskega spola. Nekam značilne so reklamacije zahtevajoče izbris dr. Robide. Reklamirali so izbris liberalci in klerikalci, Nemci in socialni demokratje. Vložene so pa bile od klerikalne strani tudi nekatere reklamacije, ki ne bodo ostale brez — sodnih posledic. Če so klerikalci iztaknili kakega volilca, ki se kar neče ogreti za Kregarja, so reklamirali njegov izbris in si kar izmislili kak vzrok. Tako se je zgodilo, da so vse časti vrednega moža v reklamacijski vlogi obdolžili, da je bil zaradi goljufije šest mesecev zaprt, dočim v resnici dotičnik ni imel nikdar v svojem življenju nič opraviti s sodiščem. Takih

— Dalje v prilogi.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

XLV.

U vodu su Turci ugazili
Na otoke skladno udarili.
Hladna se je voda zajajala
Kud je turška vojska prizgajala.
Tu se brani malo i veliko,
Ali od ujih neuteče niko.

Hrv. narodna.

Dohod v mogočni Korintski zaliv zapirajo najprej štirje veliki otoki, okrog katerih je zlasti na severni strani razsutih znatno število malih otokov, potem pa ožina pri Lepantu, kjer so v 16. stoletju stale velike znamenite opremljene utrdbe.

Med te otoke, ležeče za velikim otokom Santa Maura se je zapodilo Gjačičevo brodovje. Morje je tu razmeroma plitvo in vožnja med temi otoki nevarna zaradi brezštevilnih skal, štrlečih iz morja ali skritih pod morskno gladino. Piratje so sicer dosti dobro poznali te kraje, kjer so imeli takorekoč v vsaki hiši svoje zavesnike, a vendar bi se bili mogli le jako težko tod pregibati, da niso poslali nekaj

ladij naprej, ki so preskrbele med drugim tudi izkušenih pilotov. Ti so brodovje sigurno spravili med otoke in jih porazdelili na kraje, katerim se turške ladje niso mogle približati. En del svojih ladij pa Gjačič ni razvrstil med otoki in skalami. Ta del, ki mu je zapovedoval Ladislav Gjačič, je imel nalogo, z napadi zavabiti vsaj nekaj turških ladij, da bi zaplulo z varnega morja med otoke, kjer bi se več ne mogle gibati in bi postale žrtev piratov.

Kralj Gjačič je imel časa dovolj, da se je pripravil na ta boj. In pripravljen se je skrbno, zakaj zavedal se je, da bo to največja bitka, kar jih je bilo kdaj med pirati in med Turki. Ponosen je bil na to, da so ga imenovali največjega strahovalca turškega cesarstva in hotel je v pričakovani bitki dokazati, da zasluži to imenovanje.

Ko turškega brodovja niti tretji dan ni bilo na spregled, začelo je kralja Gjačiča skrbeti, da mu Turki morda sploh niso sledili.

— Morda jih je dohitelo beneško brodovje in jih je zapletlo v bitko,

je ugibal Gjačič. Mogoče, da so se obrnili in hiteli na beneško brodovje, misleč, da ne pridemo mi več pravčasno Benečanom na pomoč, ko smo bežali proti jugu. Ali morda misli, da mu ne kaže spuščati se z nami v boj, ko bodo kmalu potrebovali zadnjega moža in zadnjo kroglo za boj z Benečani.

Razhudit se je kralj Gjačič pri misli, da zna priti do odločilne bitke med Benečani in med Turki, ne da bi se je mogli piratje udeležiti, in kar divjal je ljute jeze, če je pomislil, da bi znali Turki razbiti in uničiti beneško brodovje, kajti potem bi bili vladarji vsega morja in bi zamogli kmalu zadušiti piratstvo.

Končno so, na večer tretjega dne zavile okrog otoka Santa Maura barčice, ki so nadzirale morje, in pri neke so kralju Gjačiču težko pričakovano nasnanilo, da je turško brodovje oddaljeno le še nekaj ur. Vesel je bil tega nasnanila kralj Gjačič in vesel so ga bili piratje.

Komaj je naslednjega dne prva svetloba udarila skoki goste temne oblake, ki so pokrivali nebo, so bili

že piratje na svojih mestih ter zagledali v bližini mogočno turško brodovje, ki se je bilo razpostavilo na dveh krajih. Ta razdelitev je kralja Gjačiča neprijetno osupnila. Na severnem koncu otoka Santa Maura so stale štiri velike galere in zapirale izhod popolnoma. Ostale ladje pa so se razpostavile južno od Santa Maure. Piratje niso mogli nikjer ven na široko morje, morali so na vsak način ostati med otočji in med skalami, dokler se turške ladje ne umaknejo ali pa jih ne prepede Benečani.

Kralj Gjačič je moral vsled tega izpremeniti svoj prvotni načrt, zakaj bilo je zdaj nemogoče, napasti turško brodovje po dnevi. Slučaj je svoje podpoveljnice in jim je razložil svoje misli.

— Turki so nas s svojimi ladjami obkolili, je rekel kralj Gjačič, a do nas ne morejo s svojimi velikimi ladjami, ker je morje preplitvo in prekalovito. Preskrbljeno je, da bodo Benečani pravčasno obveščeni, da se je turško brodovje tu ustavilo in se razdelilo. To nas postavi usodno za Turke. Za nas bo najbolje, da po

dnevi mirujemo, ponoči pa lahko poskusimo naskoke zdaj na to, zdaj na drugo ladjo, da si odpremo pot na jug.

Toda kralj Gjačič je zaman delal načrte in poučeval svoje podpoveljnice, kako jim bo postopati. Nekaj ur je turško brodovje pač stalo nepremično, toda potem se je nenkrat začelo okrog turških ladij izredno živahno gibanje, in kar je kralj Gjačič videl na svoj daljnogled, to mu je napolnilo srce s plaho skrbjo.

Turki so imeli pri svojem brodovju tudi dvajset manjših ladij, ki so opravljale na morju navadno posle straž in poizvedovalcev in so zamogle zavoziti tudi na plitvine. Te ladje so zdaj vlačile od vseh strani od otokov ribiške čolne, na katere se je ukrevalo turško vojaštvo. Ko je bilo napolnjenih več sto teh čolnov, so se velike turške ladje previdno pomaknile nekaj milj bliže piratskim ladjam, skritim za otočji in skalami.

Zdaj je kralj Gjačič vedel, kaj nameravajo Turki in uganil je, kaj ga čaka. (Dalje prih.)

slučajev je več. Tu se vidi kako brezvestni in podli so klerikalci. Svetujemo dotičnikom, ki se jim je kaj takega zgodilo, naj kar tožijo tistega, ki je napravil tako reklamacijo.

— **Brezmejna nesramnost klerikalcev.** Klerikalci so izrekli mirali iz volilnega imenika nad 400 oseb, brez vsakega povoda, med njimi take, ki so že 30 let v Ljubljani, ter navajajo vzrok, da še niso eno leto v mestu. Zdej pa iste ljudi vabijo v uredništvo „Slovenca“ ter jim trobijo na ušesa, kakor so to tudi včeraj v „Slovenca“ napisali, da jih je izrekli mirala liberalna stranka in da so oni tisti pravičnejši, ki jim hočejo zdaj priboriti volilno pravico. To je že skrajna nesramnost in sleparija!

— **Resnice si ne upajo povedati.** Dr. Šusteršič je divjal v nedeljo v „Unionu“ proti županu Hribarju kot divjak. Ta divjanja so bila tako huda, da jih celo „Slovenec“ ne upa priobčiti in je namenoma izpustil iz svojega dolgega poročila dve točki, ki sta posebno markantni v dr. Šusteršičevem govoru: Dr. Šusteršič je gonil Hribarja, naj glede časti konkurira s ciganom, in imenoval umetniško galerijo v Ljubljani neumnost. S tem je „Slovenec“ obsodil dr. Šusteršiča, da je tako sirov bil njegov govor, da ga še on neče priobčiti, dasi drugače hvali njegovo dostojnost in finost. S tem so pa pri „Slovenca“ pokazali, da jih je sram svojega vodje, ki govori na javnem shodu take ostudnosti, da se jih sramuje priobčiti celolist, okate rem se notorično ve, da najraje gazi po blatu. Seveda za katoliške backe, kakršni so bili zbrani v nedeljo na Šusteršičevem shodu, je taka piča, kakršno je kvasil dr. Šusteršič. — Da ne bo kdo rekel, da gori omenjeni točki iz Šusteršičevega govora nista res bili izusteni od klerikalnega generala, sklicujemo se na uradni list „Laibacher Zeitung“, ki ji je tudi priobčil kot dr. Šusteršičeva izreka. Dr. Šusteršič je junško brusil svoj umazani jezik nad županom Hribarjem, vendar ima pa „Slovenec“ zavest, da bi ga spravil v kriminal, če bi priobčil njegove blazne žaljive izbruhe — meneč, da drugače svet ne bo izvedel o dostojnosti in umetniškem čutu dr. Šusteršičevem!

— **Ivan Kregar, prijatelj domaćih obrtnikov.** Z ozirom na to, ker se Kregar vedno hvalisa, kak prijatelj obrtnikov da je, bode čitatelj gotovo ljubo, da pojasnimo te simpatije Kregarja do obrtnikov. On zida sedaj dvonadstropno hišo in je grajenje kakor tudi vsa ključavničarska in tesarska dela oddal nemški veletvrdki. Ko se je neki obrtnik („pri obdelavanju, da bi njega volil“) ponudil, da bi njemu kot malemu obrtniku izročil delo, se je izgovarjal, da je izročil že vsa dela omenjeni tvrdki. Obrtniki, sedaj vidite Kregarja dejanski, kako velik prijatelj je on veleobrtnikov, a ne malih obrtnikov (teh prijatelj je samo na shodih z besedo) in poskrbite na dan 14. maja, da vsi enoglasno volite ljubljanskega župana Ivana Hribarja!

— **Shod neodvisnih volilcev v Šiški.** V nedeljo dopoldne je priredilo politično društvo „Vodnik“ v Spodnji Šiški v Sokolski dvorani istotam shod neodvisnih volilcev, izmed katerih ga je obiskalo okoli 100 samih odličnih mož. Zborovanje je otvoril društveni podpredsednik g. Jančigaj, ki je iskreno pozdravil navzoče in kratko označil razmerje neodvisnih volilcev ljubljanske okolice proti socijaldemokratskemu kandidatu g. Petriču in proti klerikalnemu dr. Šusteršiču. Neodvisni volilci ne bodo nikdar volili dr. Šusteršiča (klici: Nikdar!), ki ima pač prekosmato vest, a tudi o Petriču ne morejo trdit, da bi mogel uspešno zastopati ljubljansko okolico, ki je pred vsem kmeteska, on je pa železničar, dasi jim je drugače prav simpatičen in vsega spoštovanja vreden

človek. Dr. Šusteršič je advokat, ki pozna kmeta takrat, kadar mu hodi v njegovo pisarno ekspenzar plačevati, drugače pa nikoli. Kako so Šusteršičevi rodovini pri srou delavci, dokazuje, da je ni nikdar tam, kjer je delavstvo in da je Šusteršičeva gospa nervozna, če bi morala priti med ljudi, ki se pri delu umažejo. (Ogorčeni klici.) Dr. Šusteršič je načelnik stranke, ki ni še nikoli nič koristila kmetu, pač pa mu še zmerom škodovala. Istotako je sovražnica klerikalna stranka obrtnikom, kar je pokazala v obrtnem odseku, kjer so krpucali novo obrtno novelo, ki je prav tako za nič kot stara. Neodvisni volilci ljubljanske okolice se torej ne morejo na noben način navduševati za klerikalnega kandidata, ampak hočejo imeti svojega in sicer prav tistega, ki mu je očital dr. Šusteršič sleparstvo in da mladino pohušuje, ne da bi dokazal to. (Klici: Fej Žlindra! Živio Žirovnik!) Naš nastop je torej naperjen proti klerikalizmu, ki hoče ubiti vsak razvoj našega naroda in demoralizirati slovensko ljudstvo. Tem nameram se hočemo upreti z vso silo in delovati toliko časa, dokler ne bode pokopani pogubni cilji črnega klerikalizma. (Viharno odobravanje.) Nato se je predstavil volilec med njih kandidat nadučitelj g. Janko Žirovnik, ki je burno pozdravljen razvijal svoj program. Poudarjal je pred vsem potrebo dobre izreje otrok, katerim naj vliva v srce oživljajočega duha po priznani dobrih pravilih dobro vzgojen, temeljito poučen in gospodarsko neodvisen učitelj. Zato je prvi pogoj dobre izreje naroda dober učitelj, ki je dobro plačan. Nujna potreba je regulacija učiteljskih plač, ki naj jih prevzame na svoje rame država. Iz dobro urejenih šol bodo prišli dobri učitelji, dobri uradniki, trgovci, rokodelci, obrtniki in kmetje. Ta praktično izobražen narod si bo mogel z razumom, previdnostjo in štedljivostjo ustanoviti podlago za srečno bivanje na zemlji. Izobrazba naroda je torej nujno potrebna. Treba nam je dobro urejenih strokovnih in drugih šol. Med njimi spadajo tudi kmetijske nadaljevalne šole po zimi. Delavne moči so žal vedno redkeje. Zato bodo morali obrtniki v svojem interesu jemati v oči vajence, ki so vsaj ljudsko šolo dovršili s prav dobrim uspehom. Manj sposobni naj ostanejo kmetu doma, kjer se jim bo boljše godilo, nego v mestih ob pičli plači. S tem bo kmet pridobil nekaj delavnih moči. Kljub temu pa mora kmet napredovati, širiti svoje obzorje, sicer bo propadel. Vojaška služba je veliko breme za kmeta in bi se morala znižati v dveletno vsaj v slučaju gospodarske potrebe. Knjižnice po vojašnicah bi kaj dobro došle ukažljivim mladeničem, zlasti pa strokovna predavanja iz gospodarstva in komercialnih predmetov. Država bo morala zavarovati kakor vse druge tako tudi kmeteske delavce za starost, poskrbeti je tudi kmetu neobhodno potrebnim stvarjem, kakor živlino, kurivno, luči itd. najnižjo ceno s tem, da jih vzame v svoj monopol, kot ima tobak in sol. Varčni gospodarji si bodo pri tem veliko pridobili. Brez varčnosti pa ni gospodarske trdnosti. Odpraviti se morajo direktni davki, posebno zemljiški, ker so krivični. Kmet pogosto plača od njive več davka, nego ima dohodka, če n. pr. pritisne suša, ali pride toča ali povodenj. Vsi dohodki naj bi se shajali iz indirektnih davkov. Vsi stanovi bi morali pomagati drug drugemu složno in v ljubezni, da dosežemo srečno življenje. Nikdar pa ne smemo pozabiti, da smo dolžni svoj narod ljubiti in delovati za njegovo lepšo bodočnost. (Živahno odobravanje in živio klici.) Nato je g. Dragotin Hribar poudarjal, kako se klerikalci boje šole in izobrazbe. Dobrih šol potrebujemo in otrsli se bomo klerikalnega jerobstva. Kandidatura Žirovnikova je bila nato sprejeta soglasno. Ko je nato še g. Jančigaj govoril, kaj sme, mora in ne sme volilec storiti 14. maja, je zaključil shod s pozivom, naj 14. maja vsak neodvisen volilec zapiše na volilni listek: Janko Žirovnik, nadučitelj v št. Vidu. — „Slovenec“ piše o tem shodu, da se ga je udeležilo le

30 oseb in seveda sklepa, da je Šiška vsa klerikalna. Ako so klerikalci res tako prepričani o svoji moči v Šiški, vabijo volilci Spodnje Šiške dr. Šusteršiča, naj skliče shod v njih kraju, da bo videl, koliko svojih pristašev da ima med Spodnješiščani.

— **Shod neodvisnih volilcev v Rečni dolini** je sklicalo v nedeljo popoldne v gostilno pri Končanu politično društvo „Vodnik“ iz Šiške. Obiskalo ga je okrog 80 volilcev. Shod je otvoril podpredsednik društva g. Jančigaj, ki je v navdušenih besedah prisrčno pozdravil udeležence in jim prinesel pozdrave kandidata g. Žirovnika, ki je žal zadržan udeležiti se shoda. V nadaljnjem svojem govoru je omenil volilno reformo, s katero se je hotel demokratizirati parlament in država. V ljubljanski okolici sta socialno-demokratska in klerikalna stranka postavili svoja kandidata, a tudi neodvisni volilci so si izbrali svojega. Nastop neodvisnih volilcev je naperjen proti dr. Šusteršiču, ki nastopa zadnji čas kot prerok, da bo vse napredne elemente pometal iz vseh korporacij. Velikega demokrata se kaže; da je res to, dokazuje, da sedi na milijonu. Velik Slovan je, ker je izdal 120.000 koronških Slovencev nemškemu molohu. Velike obljube dela ljudstvu, dejanj zanj pa ne more pokazati nobenih, ker gleda povsod le za lastno korist. Klerikalna stranka demoralizira ljudstvo, ker če si pristaš njen, pa smeš brez greha ubiti tudi očeta. (Klici: Res je!) Kaki prijatelji obrtnikov so naši klerikalci, so pokazali v obrtnem odseku, kjer so glasovali za tako obrtno novelo, od katere obrtniki nimajo prav nič več ugodnosti kot od starega obrtnega reda. Da so neodvisni volilci ljubljanske okolice postavili za kandidata nadučitelja Žirovnika, izval je dr. Šusteršič, ki ga je imenoval sleparja in da mladino pohušuje. Pokazati hočemo klerikalni stranki, da gosp. Žirovnik uživa med nami zaupanje, zato ga bomo pa tudi vsi neodvisni volilci volili. (Pritrjevanje.) G. govornik je nato razvil kandidatov program, ki so mu volilci z navdušenjem pritrdjevali. Poudarjal je nato, kako sovražniki obrtnika so klerikalci, ki v Ljubljani s svojo knjigovoznico hočejo ubiti knjigovozne, ki niso njih kimavci. Kandidaturo Žirovnikovo je priporočal nato učitelj g. Gregorin in poudarjal Žirovnikove zasluge na narodno-gospodarskem in narodno-socialnem polju. Ko so govorili še razni drugi govorniki kakor Majer, Knez, Šestak, Boltežar, Kamenšek, Berdajs, Drenik in Petrič, je bil shod zaključen in kandidat Žirovnik od neodvisnih volilcev soglasno proglašen za kandidata.

— **Iz Spodnje Šiške** se nam piše: Bliza se usodepolni dan — sodni dan za napredno stranko po mnenju od sv. Duha prešinjene in sladko ginjenega Šusti-Šusteršiča —, dan volitve. Na vseh koncih in krajih prireajo se shodi in shodki, tudi v Šiški smo imeli take shode, v nedeljo kar dva. Enega še pričakujemo, a kakor se kaže, zaman. Kandidat S. L. S. za ljubljansko okolico se nam še ni predstavil in nam še ni vezal svojih otrob. Je-li mož previsok, da bi šel med nas ali se pa boji poraza, kakršnega nemara še ni doživel? Kje si Šusteršič? Si gotovo v svoj (?) milijon tako zakopan, da se ne moreš iz njega izkibacati? Na dan! Dotlej pa: Živio naš kandidat Žirovnik!

— **Iz št. Vida nad Ljubljano.** Žirovnik in zopet Žirovnik, to ime je čitati redno vsak teden v „Lažljubu“ in zadnji čas večkrat tudi v „Slovenca“. Umevno je, da g. Žirovnik na te kolobocije ne odgovarja, kajti vrli mož si je v svesti, da uživa med nami zavednimi šentvidci in okoličani radi svoje poštovovalnosti in neumorne delavnosti toliki ugled, da ga kaplan Zabret z vso svojo gnojnico, katero pumpa v „Slovenca“ in „Lažljubu“ proti njemu — omadeževati ne more. Nam se zdi naravnost smešno, da skuša blatiti toli vrliga moža človek, kateremu se ne le vsi zavedni ljudje, nego še celo njegove Marijine device posmehujejo. Nedavno smo šlišali neko Marijino devico, katere

slovi v šentvidskem obližju za posebno „sauber punco“ govoriti sledeče: „Naš voditelj Zabret nič kaj ne mara za stare device, zato išče vsakovrstnih vstrokov, da jih izključi iz Marijine družbe. Večkrat izključi tudi kako mlado, a jo takoj zopet nazaj v družbo sprejme, ako se pride k njemu v kaplanijo opravičiti in ako še ni petindvajset let (aha!) stara. Da res, njegovo največje veselje je klicati nas v kaplanijo, seveda pod pretvezo, da nas bode posvaril, podučil v družbenih zadevah itd. Toda dekleta smo že toliko brihtne, da vemo, da je kaplanu poduk kaj malo mari, ampak nas vabi le zato, ker rad fest punce gleda. Jaz na primer sem morala že šestkrat k njemu. Če tudi sva s kaplanom drugače zelo prijatelja, vendar se mi že vse vkup preneumno zdi in zadnjič ko sem od njega odhajala, sem med vrati na tihem prav robato zaklela, da ne pojdem več k njemu če me tudi iz družbe izključi. No, pa mene ne bode izključil saj sem mlada in lepa, to pa pri njem mnogo velja.“ O Zabret, Zabret, čuj kaj ti dobrohotno svetujemo: „Namesto da se zaletuješ brezuspešno v g. Žirovnika, pazi raje, da ne bodeš vsej župniji v zasmeh!“

— **Ogorčeni Šusteršič.** „Slov.“ je poročal v št. 91., da je bil shod, ki ga je sklical dr. Šusteršič v Boštanju, ogorčen zaradi telegrama, s katerim je občinski odbor boštanski pozdravil kandidaturu ljubljanskega župana Hribarja za državni zbor. Ni bilo take sile. Boštanski graščak dr. Šusteršič je mislil, da ima ves Boštanj v žepu in naravno je, da postane kar božjasten, kadar se spomni, da je ta isti Boštanj z veseljem pozdravil kandidaturu župana Hribarja. Ogorčen je bil na rečenem shodu samo dr. Šusteršič, drug nihče. Shod se je vršil v Šusteršičevi graščini in Šusteršič je tudi opetovano bahato poudarjal, da je v svoji hiši — od kod imaš milijone, Ivane? — a navzočni so bili samo od graščine odvisni ljudje, ki se seveda niso upali ugovarjati. In vsebina tega Šusteršičevega govora? Kratka je bila. Zajec in notarje proč — to je bilo vse, kar je Šusteršič povedal v svoji graščini.

— **Na nedeljskem shodu v Logatcu** sta govorila tudi not. kandidat gospod Tauzes iz Idrije in gosp. Dragotin Hribar iz Ljubljane.

— **Gostinčarjeve klobasarije v Črnem vrhu.** Piše se nam: Polna košara — zlatih obljub! Korajžen je pač ta mali možič, ki meni Črnovršcem zopet prinese stare srečne čase, seveda, če mu vsi, prav vsi oddajo glasove pri prihodnji državno-zborni volitvi. To dobro srce, ki tako gorko bije za kmeta! Resnično, človek bi se kar zjokal! Vse bode naredil, prav vse, kar bo kdo hotel. Vsako leto bode prišel večkrat med Črnovršce. Pa pisal mu bode tudi lahko vsak, če ne v Ljubljano, pa na — Dunaj. Gostinčar je pojasneval, v Črnem vrhu na sv. Jurja dan, da smo imeli doslej na Kranjskem le malo političnega življenja. Krščanskim socijalcem se je zahvaliti, da bode od slej drugače. Gospoda po kurnikih ali takozvanih gradovih ne bode imela nikake besede več. Volilno pravico bomo izrabili proti našim sovražnikom. Krek je že l. 1897. naredil, da se bode takoj, ko bom jaz poslanec, doseglo zavarovanje za starost in onemoglost. S Šusteršičem bodeva ustanovila državne in deželne zavarovalnice. Ako bomo izvoljeni, bodeva z vojnimi ministrom gotovo velika prijatelja in stavim, da vam bomo prinesel prav kmalu z Dunaja dveletno vojaško službo in velikanske olajšave za kmeteske sinove, ki danes še tako krivično nosijo „sukno belo.“ — Pihnil bom in izginil bode nadležni notarjat. V idrijskih hribih je prišel neki kmet vsled notarskih računov na — kant. — Špekulante, ki nižajo cene pridelkom ob žetvi, po žetvi pa jih višajo, bomo pognali k Culukafrom. — Najbolj mi je pri sreč — lovski zakon. Resnično vam povem, ne želim smrti grešnika, a škodljivega zajca bom uničil, naj velja, kar hoče. Zakaj bi imeli le neka-

teri gospodki lovsko zabavo? Zajca pokončujemo vsi ali pa nobeden! (Navzoči župan Rudolf — strasten lovec, raztegne obraz). Ali veste zakaj dobi premijo, kdor pobije volka ali lisico? Mar zato, ker sta nevarna človeškemu življenju? Kaj še! Zato ker bi postala lovcem, ako bi se zelo razmnožila, prenevarna konkurenta na zajca. — Tri stranke se vam ponujajo: liberalci so sami brezverci, teh takoolitako ne smete voliti, drugače pridete v pekel. Socijaldemokratska stranka je stara, brezoba baba, njeni pristaši pa norci. Vaša rešitev je edino v slovenski ljudski stranki, v kateri sem jaz ravnotako velik gospod, kot dr. Šusteršič. Po tej dolgi klobasi, o kateri tudi nihče navzočih klerikalcev ni mogel verjeti, da se je bode kdaj posrečilo skuhati malemu Gostinčarju, prosil je za besedo domačin Fran Zagoda, posestnik iz Zadloga. Naučeni klerikalci so koj začetkoma ugovarjali, da bi imenovani smel govoriti. Kaplan Pravhar mu je dal slednjič vendar besedo — radi lepšega. Gosp. Zagoda pravi, da Grudna niso izbrali idrijski uradniki, temveč shod zaupnikov v Logatcu, kjer so bili zbrani najboljši možje skoraj vseh občin volilnega okraja. Klerikalne kandidate pa sta postavila Šusteršič in Krek, in kako so ž njimi volilci zadovoljni, kaže ribniški slučaj. Klerikalci se bojujejo proti razporoki, na Dunaju pa krščanskosocijalni župan pripušča, da se s stotinami zloglasnih hiš pospešuje zakonolomstvo. — Po teh besedah, ki so navzoče očitno silno zbodle, odzval je kaplan g. Zagodi besedo, češ, da ga zborovalci nočejo poslušati. — Mi smo pa dali na Grudnovem shodu kaplanu besedo in ga pustili tudi govoriti. To si moramo zapomniti za drugič. Oglasil se je k besedi Jožef Čuk iz Predgrizi. Povedal ni nič, razen par razaljavljivih besed, za katere se bode moral najbržje zagovarjati pred sodiščem. Figa-mož kateri itak nima v Predgrizi nobenega upliva, se je pred dnevi hvalil, da bode tudi on volil Grudna, sedaj pa agitira proti njemu ta vitez žalostne pastave. Gostinčar je nato nekaj odgovarjal Zagodi, a zelo nesrečno. Ljudje so prišli do spoznanja, da zna le to še nekaj povedati, kar ga nauče gospodje v Ljubljani, drugače pa je velika ničla. Nočemo zidati svetlih gradov v oblake in trdimo, da dobi Gruden v Črnem vrhu gotovo večino. Lahko pa rečemo z mirno vestjo, da bode pokazala naša občina 14. maja drugačno lice, kot si domišljujejo nekateri klerikalni gospodje. Zavedni črnovrški volilci se ne bodo sramovali svojega imena in bodo oddali vsi glasove kmetu Ivanu Grudnu. Kdor pa bode pljunil iz strahu pred duhovniki, proti svojemu prepričanju — v lastno skledo s tem, da bode volil ljubljanskega pometarja, ta ne zasluži več imena kmet, ta je izdajca svojega stanu.

— **Iz Dolenje vasi pri Senožečah.** In vendar je šolski vrt obdan z zidom. Vsa čast oni mali peščici Dolenjevaščanom, ki so bili vneti za to napravo. Gotovo zadene ta čast v prvi vrsti člane krajnega šolskega sveta, posebno g. predsednika, ki je založil stroške brezobrestno. Da bi se pa krajni šolski svet zahvaljeval sploh vsem Dolenjevaščanom, ker so tako vneti za šolski vrt, ne poznamo takega sklepa. Skoval je dopisnik „Domoljubov“ v 16. številki kar sam tako zahvalo, da bi pritegnil s tem kake volice za Naceta Žitnika. Bog vedi njegove namene. Toda zadnjo nedeljo 21. t. m. smo pokazali, da ne maramo za take in enake poslanca, ampak hočemo takega, ki ve naše kmeteske razmere in pozna težnje našega stanu. Udeležili se bomo polnoštevno velikega shoda na dan 5. maja v Senožečah, po shodu pa tumbale. Sklenili smo, da mora iti plemenski bik z nami. Ta uboga žival in tudi drugi lepi dobinki že sedaj ne puste Senožeškimi Žitnikarjem spat. V „Slovenca“ z dne 23. aprila so se obregnili zoper te dobinke ter klicali na pomoč § 3. novega zakona v varstvo volilne svobode. Glej ga šmenta! Sami nam pa ponujajo s prižnice sena s pretvezo, če boš mogel, boš plačal, če ne pa tudi dobro.

Raje prodaje seno, da si bošte na polnili vedno lačno in prazno bisago. Na veselo svidenje 5. maja.

Nesramna besedičenje. „Slov. Gospodar“ v svoji številki z dne 26. aprila t. l. zgolj iz velike skrbljivosti in ljubezni do učiteljskega piše nastopno: „Proti liberalnim učiteljem dobimo nešteto (!) pritožb, da najstrastnejše delajo nasproti kmetijski stranki. Zato pa smemo odkrito povedati, da ne mi, ampak liberalni učitelji sami največ škodujejo učiteljskemu stanu in šoli.“ Ljudje, ki ljudstvo kar očitno hujskajo na vse možne načine proti šolstvu in učitelstvu, ljudje, ki na svojih shodih proglašajo današnjo šolo kot nepotrebno in ljudskemu blagru škodljivo in nevedni masi kanone predočujejo kot boljše življensko potrebo, nego je naobrazba, taki brezvestneži pa se upajo tako pisati. To je že najpodležja predrznost. Fej vas bodi, vas ljudske zapeljivo! A ljudstvo samo vas bo sodilo. Zato bomo skrbeli mi učitelji. — Narodni učitelj.

Sprejem škofov na Verji. Občinski možje te vasi, same trde klerikalne betice, so se silno potrudili, da bi Bonaventuro kar največ častneje sprejeli. Streljali so iz topičev, da se je zemlja tresla in katoliški fantje so se pridružili, da se je delala tema. Ker so ti premnogokrat od jeruša skrivnostnosladko ginjeni Verjani in Pirničanje jako neprevidno ravnali s streljanjem, bi se bila lahko zgodila kaka nesreča. Streljali so seveda, ne da bi imeli dovoljenje od oblasti.

Kje je resnica? Z ozirom na sobotno vest „Slovenca“, da se ni oglasila nobena domača tvrda pri oddaji zidarskih del pri „Katoliški Tiskarni“, je predrzna laž, ker se je za dela oglasil še celo zelo zanesljiv pristaja klerikalne stranke. Videlo se je tudi pri oddaji del pri hotelu „Union“, škofovih zavodov, novem pokopališču itd., komu klerikalci dela oddajajo: pri prvi zgradbi nemškemu liberalcu Viljemu Treotu, a pri drugih dveh zgradbah znanemu nemškutarju Trummlerju. Vprašajte le gospode obrtnike pri „Obrambni zvezi“, kako so zdaj razočarani, ko so mislili, da jim bo „Katoliška Tiskarna“ izročila vsa dela, a ni jim niti enega. Sedaj vidite, kje imate prijatelje in zagovornike, pri klerikalni ali pri narodno-napredni stranki; naj bode pozabljeno, kar je bilo, in okenite se je znova in volite vsi Ivana Hribarja. Imamo še mnogo gradiva, kako vneti prijatelji so klerikalci domačih obrtnikov in kako nadomestujejo pri svojih podjetjih („Union“) slovenske posle z nemškimi.

Odvetniški izpit je napravil pretekle dni na c. kr. višji deželni sodniji v Trstu g. dr. Feliks Kovarčič, odvetniški koncipient v Gorici, rodem iz Sv. Lucije.

Iz politične službe. Okrajna tajnika Franc Demšcher v Novem mestu in Friderik Sertič v Črnomlju sta na lastno prošnjo zaradi bolezni umirovljena.

Imenovanje. Poštnim asistentom v Pulju je imenovan c. in kr. topničar gosp. Fran Bezlaž.

Poštna vest. Za poštne asistenta v področju graškega ravnateljstva je imenovan narednik Edvard Antlejš.

Vojaška vest. Znani slovenski pisatelj in rodoljub g. Jernej Andrejka pl. Livnograd, c. in kr. ritmožster pri cesarjevi prvi telezni straži na Dunaju je imenovan majorjem. — Stotnik prve vrste g. Martin Zantar je postal major in je premeščen od 80. pešpolka iz Lvova k 81. pešpolku. Iskreno čestitamo!

H koncertom „Glasbene Matice“: Verdijev „Requiem“. V boljše razumevanje velenamenitih teh koncertov je „Glasbena Matica“ izdala obširno 16 strani dolgo razlago, ki je pisana tako poljudno, da jo razume tudi glasbeni nestrokovnjak. Priporoča se nujno, da vsakdo prej dobro prečita razlago, ker bo imel potem veliko večji užitek, ko bode skladbo bolje umeval. Dobiva se razlago po vseh ljubljanskih trafikah brezplačno. Vstopnice se prav marljivo že kupujejo. Dobivajo se v tra-

fiki gospe Sekarkova v Šelenburgovih ulicah. Kdor želi z deželo priti k prvemu ali drugemu koncertu dne 7. ali 8. maja, naj pravočasno po dopisnici naroči število in vrsto sedežev, ki so po 2, 3, 4, 5 in 6 K.

Razpis častnih nagrad. Valed sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dne 3. t. m. razpisuje mestni magistrat za Jana Lega mladinsko knjižnico dvoje častnih nagrad v znesku 300 K in 200 K najboljšima mladinskima spisoma, namenjenima kot primerno čtivo ljudskošolski mladini 10 do 14 let. Snov bodi spisoma zajeta iz domačega življenja. Pripovedovanje bodi veselo in živahno, brez sentimentalnih, dandanes le preobčutljivih primisli. Vsak rokopiš ima obsegati približno pet tiskovnih pol male osmerke. Za natečanje se določa rok 31. dne decembra t. l. Pisatelji, ki se mislijo za katero omenjenih nagrad potezati, naj adresujejo svoje z geslom nad vizitko v zaprtem zavitku opremljene rokopise na predsedstvo mestnega magistrata, ki jih bo potem poslalo v oceno presojevališču, obstoječemu iz petorice pisateljev-strokovnjakov. Nehonorirani rokopisi se vrnejo pisateljem pod adreso gesla. Poleg častne nagrade prejme pisatelj od založnika še pisateljsko nagrado. — Mestni magistrat ljubljanski, dne 23. aprila 1907. — Župan: Ivan Hribar l. r.

Osmi internacionalni poljedelski kongres na Dunaju. Za ta kongres, ki se vrši od 21. do 25. maja t. l. pod predsedstvom kneza Karla Auersperga, se delajo že velike priprave. Ravnokar se je prijavil program z njim združenih slavnosti in sicer: 20. maja: sestanev v zdraviliškem salonu (Kursalon) v mestnem parku; 21. maja: slavnostna predstava v dvorni operi; 22. maja: sprejem članov kongresa v mestni hiši in banket mesta Dunaja; 23. maja: sprejem pri najvišjem dvoru; 24. maja popoldne: izlet na Kahlenberg; 25. maja: zaključni banket; 26. maja: pričetek velikih kongresnih izletov v najodličnejše kmetijske zavode Avstrije. Dolej se je prijavilo 1100 članov (udeležencev) kongresa. Avstrijske privatne železnice so dovolile 50%, laške 60% in francoske 50% popusta na voznini za člane kongresa. Legitimacije se dobe pri kongresnem tajništvu na Dunaju.

Mednarodni kmetijski shod na Dunaju. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo priredi koncem maja in sicer v tednu od 22. do 27. maja mednarodni kmetijski shod, katerega se sme vsakdo udeležiti, ki se pravočasno odboru javi. Na ta shod dosepejo večaki in razni strokovnjaki iz cele Evrope. Radi tega je poljedelsko ministrstvo uradnim potom naročilo vsem od avstrijske države plačanim uslužbenecem raznih kmetijskih strok, da se morajo tega shoda udeležiti, ter je podelilo vsakemu udeležencu iz Kranjskega (skupaj 10) po 250 K podpore. Kdor se želi udeležiti razprav, naj svojo udeležbo prijavi takoj tajništvu kmetijske družbe na Dunaju. (Sekretariat der k. k. Landwirtschaftsgesellschaft in Wien, I., Schanfergasse 6.)

Tečaj za strojnike in monterje za elektrotehniko. Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v X. dunajskem okraju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da od 16. septembra in 16. februarja strokovne tečaje za strojnike in monterje za elektrotehniko. Ta strokovni tečaj ima namen, da si ključavničarji in mehaniki pridobijo one strokovno-tehnične vednosti, katere potrebujejo pri rabi in montiranju električnih in drugih obrtnih strojev. Natančnejši sprejemni pogoji in učni načrt so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Lokalna železnica Trebnje-Št. Janž. Politični obhod in razlasiška razprava glede projekta za lokalno železnico Trebnje-Št. Janž je določena na 24. maja in prihodnje dni ob 10. dopoldne. Komisija se sestane na postaji v Trebnju.

Velik spemladanski vinski semenj v Krškem, ki se vrši, kakor smo že v soboto poročali, prihodnje nedeljo, dne 5. maja, bo po zanimanju in popraševanju sodeč, obojestransko, t. j. od pridelovalcev in od kupcev, prav dobro obiskan. To bi bilo ravno želeli, ker ugodnejše prilike za prodajo, odnosno za nakup dovoljne množine raznovrstnega vina ne bo potem do jeseni. In ker se lahko v enem dnevu vse opravi, je smatrati pot v Krško kot nekaj izlet. — Tudi se bo ob tej priliki nekoliko obrazložilo nove vinske postavbe, s katerimi se morajo vinskičaki in tudi gostilničarji pravočasno seznaniti, da se izognejo poznejšim nepričakovanim situacijam.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj ima svoj letošnji občni zbor v Podbrezju dne 16. maja in ne 2. maja, kakor smo poročali zadnjič. Dnevni red ostane isti. Odbor je izpremenil svoj prvotni sklep, ker je prepričan, da bi bila

sicer radi obilo zapalega mega udeležba pila.

Pretep. Pred naborem je bil v petek v Selcih velik pretep med fanti iz Sele in onimi iz Žaleznikov. Več fantov je celo obodenih, posebno hudo mesarski pomočnik pri g. Kosinlju v Železnikih. Kdaj se bodo fantje spametovali?

Iz Ratoj na Goranjskem. Poslali smo k vojaškemu naboru 11 mladeničev. Izmed teh je bilo v vojakne potrjenih 7, ki so se vrnili odčepeni s slovenskimi traktovi. So pač tiči — ti obmejni slovenski fantje.

V Goranji dolini je začelo v soboto zvečer snežiti. Do ponedeljka dopoldne je zapadlo v Ratoj na pol metra snega. Torej se pričena nova zima, ki pa v kratkem zopetjenja, bati pa se je povodnji v dolenjih krajih. Pri nas zima sploh ne priznane — je pač kranjska Sibirija. Posamezne lastovnice so došle pretekli teden. Ubogo ptičice!

Iz Blejskega kota se nam piše: Vigred se je začela po kalendarju letos dne 21. sušča ob 7. 29 min. p. p., v naravi pa še takrat o njej ni bilo duha ne sluha, ker je sneg pokrival večinoma še gozde, polja in log in ni bilo videti zelenja še nikjer. Zelo počasi je napredovala narava in solnce se nam je le redkokdaj pokazalo in ogrelo le za trenotek od zime utrjeno zemljo. Vzlic temu se je povrnila večina naših ljubih ptic pevk in drugih selivk, žalibog veliko prezgodaj. Opazoval sem dne 11. sušča prvo sloko, 12. več jat divjih golobov, 22. prvo jato skorcev, 2. aprila prvo postolko, 21. prve lastovnice, 26. prvi par vobevov in ta dan sem slišal prvo kukavico. Razlegalo se je po polju že prijetno škranjkovo petje, v logu in gozdu si čul glasno petje kosa in različnih vrst drozgov in turbočno žgolenje ponizne taščice. Tudi orjak naših gozdov, krasni divji petelin, se je že oglasil in bil na različnih krajih tukajšnje okolice že žrtel krutega lovca, koji mu v najlepšem času upihne luč življenja. Na nekaterih planinah je tudi že grgljal ruševac. Pa glej, kakor nobena stvar dandanes na svetu ne sme uživati rajске veselja, naenkrat se je povrnila kruta zima in 27. t. m. zvečer, okoli 9. je začelo med bliskanjem in grmenjem snežiti in dne 28. so padale čunje snega, kakor o Božiču. Ko pišem te vrstice, ima snežena plast že 55 cm višine in še vedno sneži veselo dalje. Kaj bo? Ljubi ptički so morali umolkneti, in tudi divjačina bo trpela. Ako pa se obrne na mrab, bo tudi sadje, kar se ga je že sedaj razvilo, uničeno in ubogi kmet bode imel zopet veliko škodo. Prijatelji ptičkov pa pridno potresajte, da vse ne pogine!

Umrl je v Celju, kakor se nam od ondot piše, dne 28. t. m. vsled srčne kapi industrijalec in znani bogataš Jurij vitez Gosseth. Rajnik je bil solastnik kemične tovarne v Hrastniku ob južni železnici ter vsem narodnim stremeljenjem Slovencev odločen protivnik.

Občina Spodnja Poljskava pri Pragah je odposlala prošnjo, naj se ta vas povzdigne v trg.

Umrl je v Ptuj trgovec Ad. Sellinschegg, zvest opreda župana Ormiga. Bil je v vseh mestnih korporacijah.

Pri občinskih volitvah v Ljutomeru niso zmagali Nemci na celi črti, kakor se je zadnjič pomotoma poročalo. Ostalo je temu vse pri starem. Nemci imajo prvi in drugi, Slovenci pa tretji razred. Pač pa je bila udeležba Slovencev za 20 glasov slabša, kakor pri zadnjih volitvah, dočim so se Nemci udeležili v vseh razredih polnoštevilno. Volilo pa so v 3. razredu 104 Slovenci in 71 Nemcev, v 2. razredu 20 Nemcev in 5 Slovencev, v 1. razredu pa 8 Nemcev in 4 Slovencev. Značilno za slovenske „naprednjake“ je, da je med odborniki prvič tudi kaplan Kociper.

Mrtvega so našli na cesti blizu Štanjela na Goriškem nekega kmeta. Blizu je stal voz sena brez voznika. Stvar še ni pojasnjena.

Novo pošto postopje zgrade v Pulju.

Jezikovne posebnosti. Med diplomati je običajna fraza, „da je jezik ali govor za to, da se prikrije z njim ono, kar se misli“ — to se pravi po našem, diplomat ravno nasprotno misli, kakor pa govori! Ne tako priprosti narod; ta ima: „kar na srce, to na jeziku!“ Zanimivo je razmišljanje v tem pogledu, kako si različni narodi izražajo svoja „dobra želenja“, kadar se podajajo k počitku, k spanju. — Romanski in germanski narodi, po njih vplivu tudi češki in poljski si (voščijo) žele „dobro noč“, ital. „srečno noč“, poljsko: „dobranoc“. — Rusi si žele „spokojnej noči“, a južni Slovenci, verujoči izdavnica na hude duhove, na „tlačečo mro“ in sovražne „vedomece“ si voščijo gredoči spat: „lahko — ali lahko noč!“

Mednarodna paravana pod Trnovo nas vodi ta teden po znameniti, a tako malo znani Dalmaciji. Predno zasledimo parnik, običajno slovečo Škocijsko jamo, Gorico in Trst z okolico. Na potu pa se ustavimo v Kopru, Rovinju, Piranu, Zadru, Šibeniku, Trogiru, Spljetu, Hvaru, Dubrovniku, pri petih vodopadih Krke, na otoku Lorkromi, a konča se nadvse zanimivo potovanje v Boki Kotorski. Slike so plastično popolne. Prihodnji teden se razstavi krasno Gardsko jezero.

Pri električnih vozovih se je uvela z današnjim dnem rdeča luč na zadnji strani iz varnostnih ozirov.

Cirkus Pichler v Lattermanovom dreveredu je moral prekiniti predstave, ker je sneg porušil šotor ter povzročil ubogi rodbini mnogo škodo. Predstave se začno zopet danes zvečer ali jutri.

Nov poset so napravili tatovi pretečeni teden v mestu. V noči od sobote na nedeljo se je utihotapil neki tuj individij v hišo v Florjanskih ulicah št. 1. Odprl je s ponarejenim ključem v veži v Leskovičevu trgovino vodeča vrata in ukradel potem v prodajalnici, ki ni prišel do večje vsote, le 1 K 58 vin. in nekaj steklenic konjaka. — Tudi v Kančevu drogerijo je bilo na ta način vlomljeno pri vratih, ki drže v vežo, a ni dognano, če je bilo kaj ukradeno. — V gostilni pri „Lipi“ je nepoklicani gost prišel ponoči v predal in odnesel natakariji Mariji Lončarjevi 70 kron denarja. Tudi liter piva si je bil pripravljal, a je menda ni imel časa popiti, oziroma odnesti. — Nekemu čevljarju je bilo v Židovskih ulicah iz odprtega stanovanja ukradenega 12 K denarja, neki stranki sta pa na Dunajski cesti izginili dve raci. Uzmoviti so še neznani!

Nesreča. Dne 26. t. m. je pri podiranju hiše na Poljanskem nasipu padel delavec Anton Melca z dva metra visokega zida in se na glavi tako poškodoval, da so ga morali oddati v deželno bolnišnico.

Tatvina. Ko je včeraj dopoldne pustila perica Uršula Svetkova v veži na Bleiweisovi cesti št. 13 zavitek umazanega perila in šla v hišo po drugo, ji je bilo vse to, v vrednosti do 50 K, ukradeno. Perilo je bilo zaznamovano s črkama P. K. in K. Tat je še neznan.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Ameriko 51 Slovencev, 28 Hrvatov in 150 Macedoncev in Črnogorcev, nazaj je pa prišlo 110 Slovencev, Hrvatov in Macedoncev. V Hrb je šlo 22 Hrvatov, iz Hrvaškega se je vrnilo domov 40 slovenskih tesačev.

Naša je sobarica Ana Pušnikova manjšo vsoto denarja in jo oddala na magistratu. — Nadalje je najden zlat za 10 K in ga dobi izgubljen nazaj v Spodnji Šiški št. 172.

Današnjemu listu je priložen cenik raznih knjig iz zaloge knjigotrdca g. L. Schwentnerja v Ljubljani, Prešernove ulice.

*** Najnovejše novice.** — V predor skozi Ture je udrla voda. Prodrli so najbrže podzemsko jezero. Najbrže se bo moralo delo ustaviti, dasi bi bil predor v nekaterih tednih končan.

Dobavo 40 milijonov srbskih patron je ministrski svet oddal na polovico tovarni Hirtenberger in ogrski tvrdki Weist.

Roparski umor v župnišću. V Peterwaldu na Moravskem je neki Baspant zvalil iz župnišča župnika, nato pa umoril župnikovo kuharico Korianovo in vse izropal.

Strašna nesreča se je pripetila v livarni Honemrt. Kotel s 340 centi tekočega jekla je padel na delavce ter jih 21 ubil, 7 pa hudo ranil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. aprila. Minister zunanjih del, baron Aerenthal odpotuje šele jutri v Berlin. Ofici jžno se poudarja, da naj bo to potovanje dokaz, da Avstro-Ogrske niso ločile od Nemčije. Obenem se pa tudi naznanja, da pojde Aerenthal 24. maja v Benetke, kjer se snide z italijanskim ministrom zunanjih del.

Praga 30. aprila. Cesar je zopet zapustil Prago. Njegov sejour je brez dvoma podprl stališče Mladočehov, vendar je kaj neverjetno, da bi jim to pri volitvah izdatno pomagalo. Občna sodba je, da bodo Mladočehi pri volitvah mnogo mandatov izgubili,

osebno v kmetijskih občinah, kjer bodo najbrže zmagali agrarci.

Budimpešta 30. aprila. Povodenj Tisze pojema; škoda, ki jo je napravila povodenj, je velika.

Cetinje 30. aprila. Poročila sovražnih listov revoltoah v Črni gori so ali skrajno pretirana ali naravnost izmišljena.

Rim 30. aprila. Kmetijski puniti, ki so se začeli na Siciliji, so zgolj lokalnega značaja.

Pariz 30. aprila. Dolej je že 162 duhovnikov zapustilo svoja mesta, ker jih verniki niso hoteli vzdržavati.

Poslano.*

Resnično, smilite se nam, gosp. Oblak, da ste tako nizko padli pred ljudstvo. Hoteli ste razgrniti svojo črno suktnjo župnika nad vsem ljudstvom, gospodariti ste hoteli nad nevedno maso — tako ste si mislili — a spekel vas je.

Z visokih sfer ste padli na trda tla, nizko, nizko je vaše stališče pred ljudstvom. In to vas boli. Vso krivdo, seveda, mečete na našega tovariša nadučit. g. Potokarja. Boli vas in jezi, ker uživa on ugled in ljubezen med ljudstvom, zato vam je on trn v peti. Radi bi ga vi spravili proč, a uvažujte, g. Oblak, da ima on trdno stališče, a tla pod vami se že mogočno in dolgo majejo.

V „Domoljubu“ pišete: „Kdor je cerkveni kruh, se mora tudi po cerkvenih željah in zapovedih ravnati.“ Vprašamo vas, kdaj ste mu dali kruha, vi ali vaša cerkev? To, kar dobi letno od orglanja, je trdo zaslužno, a tudi tega plačali niste ne vi ne vaša cerkev, plačalo ga je ljudstvo; z veseljem in ljubeznijo so ga plačevali. — Da bi se ravnal po vaših ukazih! Ha! Ha! Kako bujna je vaša domišljija! Pomislite vendar, da so že davno minuli za vas tako srečni časi, ko so učitelji klečali pred vašimi predniki in si ranjevali kolena pred njihovimi nogami, proseč kake milosti. Vse to je minilo, minilo! Oh, škoda, kaj ne?

Hvalite se tudi nekako, da so vas prišli močje prositi odpuščenja ter pišete: „Pri vseh je bilo odločeno, Potokar ne bo in ne sme biti več organist. To je podla laž. Želeli ste si pač sami tega najbolj in v tej svoji bujni fantaziji ste mislili, da je to resnica.“ Pišete dalje: „Zahtevali so, naj se tak učitelj stran spravi, ker mu ne zaupajo več svojih otrok.“ — V tem stavku, ki je izrodek vaše črne duše, je izlito vse, za čemer hrepene vaše vrste ljudje. Izpodbokpati učiteljsko trda tla, po tem strmite. Vzbuditi v ljudstvu nezaupanje do poštenega učiteljsstva, oropati ga dobrega imena in ugleda.

Prepričani bodite, da do tega ne pride nikdar. Dokaz temu je tesna vez ljubezni med ljudstvom in nadučiteljem. — Opustite dalje te podle napade ter se držite raje (ako vam je to sploh mogoče!!!) izreka: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“, potem boste spoznali, kako globoko jamo vam je izkopal dosedaj vaša strankarska strast pod vašim nogami! Polboljšajte se, če ne — gorje!

Učiteljsko
v Sv. Lovrencu ob Temenici.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa z. kon.

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebno zobna Cremé

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrl so v Ljubljani.

Dne 25. aprila: Ana Dermota, delavka, 30 let, Vrtna ulice 22, jetika.

Dne 26. aprila: Marija Florjančič, prejemnikova žena, 70 let, Dunajska cesta 31, pljučnica.

Dne 27. aprila: Jernej Bernard, kaplan, 35 let, Zaloška cesta 11, Nephritis chron.

Dne 28. aprila: Andrej Pretnar, delavec, 25 let, Radeceva cesta 11, Epilepsia. — Iv. Štempihar, krčmar, 59 let, Resljeva cesta 22, vsled raka.

V deželni bolnici:
Dne 24. aprila: Jakob Blas, dninar, 45 l., Alkoholismus.

Dne 25. aprila: Alojzij Erjavc, dninar, 26 let, pljučnica. — Matej Sifer, gostač, 53 let, pljučnica. — Anton Lončar, hlapec, 34 let, Dillrium tremens.

Dne 26. aprila: Jakob Dallabona, pri-siljenec, 59 let, jetika. — Iv. Praznik, gostač, 63 let, Gangraena p.

Svoji k svojim!

Kdor rabi traverze in železniške šine za oboke, strešno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico naj se obrne na trgovino s železnino

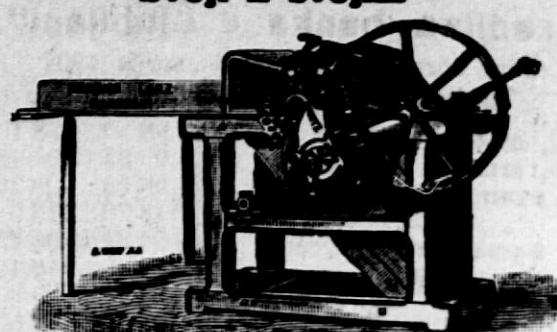
Marije Terezije cestu 1
raven Figabirta

FR. STUPICA v LJUBLJANI

Valvasorjev trg št. 6
nasproti Križ. cerkve

Edino tam se dobi vedno svež portland in roman cement iz slovečih tovarn deželke in trboveljske. Korože in žica za ograje, travniške brane, plugi, štedilniki, tehnične, čistilnice za žito, oprava za mlekarne ter vse poljedelske orodje. Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih slamoreznic, mlinskih in gnojnikov. Amerikanski stroji za košnje in obračanje mrve vedno v zalogi.

Svoji k svojim!

Geno in pristno istrijsko vino

iz prve roke prodaja **Sebastijan Luk**, trgovec v **Kringl**, pošta Tinjan (Antignana) pri Pazinu v Istri. Vino pošilja v sodih po ne manj kot 56 litrov za gotov denar ali s povzetjem, franko železniška postaja Sv. Petar v Šumi (S. Pietro in Selve). Pošlje rad tudi vzorce. 272 15

Usojamo si naznaniti slav. občinstvu, da spravimo s L. majnikom v promet naše

granatno pivo

ki je varjeno na lasten način iz najkrajnje karameliziranega slad.

To pivo je zaradi množine proteinovih snovi, ki jih obsega, zlasti priporočljivo rekonescentom in bolehim osebam.

Pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12.

Št. telefona 210.

1428

Št. telefona 210.

Staro železo

baker, svinec in meduino

kupuje po najvišjih cenah

Fr. Štupica

v Ljubljani, 1084-7

Marije Terezije cesta šte. 1 in
Valvasorjev trg šte. 6.

Naznanilo.

P. n. gospodom odjemalcem koksa si dovoljujemo s tem vljudno naznaniti, da smo radi tega, ker so cene angleškemu premogu v kratkem času dvakrat poskočile, tudi mi primorani cene koksu od 1. maja t. l. počenši pri vsakih 100 kg povišati za **40 vinarjev.**

V Ljubljani, dne 26. aprila 1907.

1403-2

Ljubljanska plinarna.

Nova pravoslovna knjiga

v slovenskem jeziku:

1086-3

Civilno-pravdni red in sodni pravilnik

z dne 1. avgusta 1895, z uvodnimi zakonoma, z drugimi zakoni, ukazi in razpisi civilno-pravdnega obsega ter odločbami najvišjega sodišča, z dodatki itd. — Obseg XII + 900 str., cena vez. 8 K, po pošti 55 h več.

Knjiga se naroča pri dru. Ed. Volčiču v Rudolfovem (Kranjsko) ali pa pri knjigotlačih.

Razpis.

Za zgradbo dveh vodovodov v vaseh Jasen in Vrbovo, politični okraj Postojna na 34.260 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali dopla čila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do 25. maja t. l. ob 12h opoldne podpisane občinskemu uradu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapечатene z nadpisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovodov v vaseh Jasen in Vrbovo“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini, in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Podpisani občinski urad si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Oddaji ima pritrčiti končno deželni odbor.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni podpisane občine. 1435-1

Občinski urad Jablanica,

dne 28. aprila 1907.

Župan: A. Horvatin.

Absolviran

1412-2

Ad št. 117/pr.

trg. akademik

išče službe.

št. 17, Ljubljana. Peste restant.

Delniška družba združenih pivovarov žalec in Laški trg v Ljubljani sprejme starejšega

knjigovodjo

z daljše pivovarniške prakse.

Plača in nastop po dogovoru.

Oftere je nasloviti na pivovarno v Laškem trgu. 1422-2

Klobuki se sprejemajo v popravo.

Gotova ženitev.

Mlad gospod, 28 let star, posestnik hotela, mesnice, tvornice za sodo, zemljišča in vinogradov v lepem mestu na Hrvaškem bi se ženil s slovensko gospodično v starosti od 18 do 28 let, ki ima veselje do trgovine in gospodarstva in premoženja od 20 do 40 tisoč kron.

Ponudbe s fotografijo do 10. maja pod naslovom „Gotova ženitev“ na upravnishvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani 1432-1

Tajnost strogo zjamčena.

Razglas.

Z ozirom na bodoče volitve v državni zbor se javno naznanja, da onim volilcem, ki po završetku reklamačne dobe, osobito ob selinenu roku začetka maja, premene svoja stanovanja, v nikakem slučaju ni prositi za premembo v volilnem imeniku in na volilnih legitimačnih listih vpisanega naslova ter da jim je brezpogojno izvrševati volilno pravico pri tisti volilni komisiji, kateri so bili po svojem stanovanju prvotno dodeljeni in ki je jasno določen v legitimacijskih listih, tudi če bi se bili v poslednjem času preselili iz enega v drugo volilno okrožje.

Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane,

dne 29. aprila 1907.

1423-2

1431

P 27/1/61

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Idriji, odd. I., je po prošnji kuratorja Apolenije Brenco, Franceta Primožiča v Zürich

na prodaj po javni dražbi

sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer zemljišče vlož. št. 5. kat. obč. Dole v celoti ali na kose:

A.) v celoti na	11446 K 57 v
B.) na kose:	
1. stavbišče parc. št. 39 s hišo, hlevom in kozolecem vred za ceno	630 K — v
2. njiva parc. št. 327 na	127 K 53 v
3. „ „ „ 332 na	123 K 21 v
4. „ „ „ 334 na	204 K 78 v
5. „ „ „ 335 na	669 K 63 v
6. travnik „ „ 333 na	1335 K 94 v
7. „ „ „ 336 na	86 K 67 v
8. gozd „ „ 326 na	2821 K 08 v
9. „ „ „ 338 na	744 K 50 v
10. pašnik „ „ 237 na	4703 K 23 v

Dražba se bo vršila dne 8. maja 1907. ob 9. zjutraj na licu mesta v Doleh št. 22. Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Kurator **Franc Primožič** ima pravico tekom 3 dni po dražbi preklcati domik.

Dražbeno skupilo je položiti v sodno shrambo.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodšču, oddelek I, ali pa pri dražbi.

C. kr. okrajno sodišče v Idriji oddelek I.

dne 22. aprila 1907.

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt

(prej banka L. C. Luckmann)

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 9.

Delniška glavnica in rezervni zakladi kron 183.000.000.—

1105-13

se peča z bančnimi in menjalnimi operacijami vsake vrste, kakor: s nakupovanjem in s prodajo tuzemskih in inozemskih rent, zastavnih pisem, delnic, sreč, valut in deviz, priskrbuje in deponuje žanitovaljske kaveije, praviako tudi službene kaveije in vadije za udeležbo pri ponudbah, prejeme v hranilov in varstvo vrednostne papirje ter oskrbuje za njih upravo in revizijo pri izrebanjih, zavaruje srečke proti kurzni izgubi, vnočuje kupone in izrebane vrednostne papirje pri svoji blagajni, dovoljuje prodajne na vrednostne papirje in sprejema borzno naročila za tuzemske in

inozemške borze, prejeme vloge za obrestovanje proti vložnim knjižicam na tekoči račun in na giro-konto ter dovoljuje imetnikom takih računov da smejo tudi s vse svoje imovine razpolagati potem čaka a vista, izdaja obrestovanje blagajniške liste, dovoljuje kredit na tekoči račun, oskrbuje v tuzemstvu in v inozemstvu izplačne menice, ter jih prejeme za inkasovanje, prepušča plačila nakazila, izdaja kreditna pisma za vse kraje tuzemstva in inozemstva, daje vestna navodila za nalaganje vsake glavnice.